

Кулминација

1. Предлог основног споразума Београда и Приштине	1
2. Узроци неповољних исхода досадашњих сучељавања и преговора	2
2.1. Недовршеност српског друштва	2
2.2. Предаторски приступ преговорима са slabим државама	3
2.3. Циљеви великих сила на Балкану	4
2.3.1. Минерални ресурси	4
2.3.2. Обуздавање незападних земаља	5
2.3.3. Одбрана моралне исправности северноатлантске алијансе	5
3. Опстанак у свету умирућих идентитета	5
3.1. Чаролија мултиетничког друштва	5
3.2. Идентитетске вредности у савременом свету	6
3.3. Културне и идентитетске вредности нашег народа	6
3.4. Однос водећих земаља према кршењу људских права	7
3.5. Очување идентитетских вредности и придруживање ЕУ	7
4. Сажетак	8
4.1. Решења за која се треба залагати	8
4.2. Неповољни исходи које треба сузбијати	8
4.3. Предлог закључака	8

1. Предлог основног споразума Београда и Приштине

Преговори Београда, Приштине и групе западних политичара о основном споразуму између Београда и Приштине, познатом под именом француско-немачки план, створили су узнемиреност јавности и осећај да немамо утицај на важне одлуке које ће значајно утицати на нашу будућност. Нетранспарентност и недоступност одговарајућих информација одувек су биле препрека институцијама српског друштва да допринесу решавању проблема у односима са албанском мањином у Републици Србији и регулисању њеног статуса. Судаћи по изјавама званичника, представници Србије су већ дали или се спремају да дају усмени пристанак на препуштање дела грађана, суверенитета и територије Приштинским властима. Околност да Приштина подстиче етничко чишћење у намери да освоји и учврсти државност уклањањем српског становништва показује да јој не би требало поверити судбину неалбанских етничких група на Косову и Метохији, док би успостављање државе која се не одриче некажњених ратних злочинаца, на чијој територији нестају сведоци злочина, и која наговештава уједињење са Албанијом било противно европским вредностима. Поједини српски политичари говоре о привремено окупираним територијама као о гангренозној ноzi, део друштвене елите указује на нашу свепрожимајућу кривицу због које морамо бити кажњени ампутацијом дела територије уз суспендовање колективних и појединачних права, док су за многе прихватљиви чак и узурпација власти и кршење Устава, уколико их подржавају западни преговарачи. У међувремену, хапсе се новинари који се супротстављају властима, суспендују јавни тужиоци, народни посланици који бране Устав изложени су бруталном физичком насиљу, док се грађани се надају да неће морати да бране Устав и државу од припадника сопствене изабране елите. Противљења стављају судбине народа и државе у руке једног човека и позиви да се непристојним предлозима преговарача пружи разуман, добро утемељен отпор приказују се као позив у рат, уз мрачне визије погибије и економске пропасти. Особито забрињавају за сада ретка гледишта о слободи као терету и самоодрицању и предаји као олакшању, циљу и коначном решењу.

Премда се француско-немачки план настоји представити као „европски“, ради се заправо о предлогу неформалне групе. У преговорима са slabим незападним државама, концепт неформалне

групе омогућује да се од циљане државе добију жељени уступци без чврстих узвратних обавеза. Евентуална обећања која би неформална група дала Србији не представљају обавезу за водеће државе политичког запада, тако да не постоје гаранције у погледу кључних интереса Србије, међу којима је заустављање терористичких напада на наш народ, санкционисање починилаца и обустављање суспензије елементарних људских права за припаднике нашег народа у Србији и изван Србије. Поред осталог, француско-немачки план не гарантује чак ни статус слободног дела Србије, не предвиђа препреке даљем распарчавању Републике нити постоје јасне, недвосмислене индикације да нас кључне земље Европске уније заиста желе за свог члана.

Приступање Приштине међународним организацијама доводи у питање чланство Србије у њима. Предајом дела своје територије, Србија може бити принуђена да затражи учлањење у међународне организације са новом територијом, умањеном за део који је данас окупиран. Не буде ли воље да се уважи целовитост преосталог, слободног дела Србије, тада се не може у потпуности искључити могућност даљег урушавања суверенитета и интегритета Србије кроз фрагментацију преосталих територија, што се по правилу спроводи кроз сукобе и насиље.

План не садржи инструменте који би гарантовали безбедност и опстанак наших грађана на привремено окупираним територијама, повратак програних, враћање отете имовине па ни поштовање права својине појединцима, предузећима и Српској православној цркви. Осамостаљењем Приштине у независну државу и формализацијом статуса цркве, СПЦ може доћи у ситуацију да за устоличење архијереја мора прибавити сагласност Приштинских власти.

Највише забрињава околност да предлог неформалне групе не пружа никакве гаранције у погледу европских интеграција Србије, док поједини чланови предлога скривају имплицитне али значајне препреке пријему Србије у Европску унију. Решавање проблема стварањем нових граница на Балкану и раздвајањем народа оштро одудара од декларисаног циља придруживања целог региона Европској унији. Противуствано прихватање предлога неформалне групе довело би до нових подела и раздвајања, противило би се циљевима мултиетничког, мултиконфесионалног и мултикултуралног друштва, учврстило би аутократску власт, угрозило би развој демократије и институција система и значајно би удаљило Србију од европских интеграција.

Преседан предаје дела грађана Србије и пристанка на губитак суверенитета и територијалног интегритета без сагледавања воље грађана може бити веома опасан. Успех у изнуђивању противустване усмене сагласности може увећати апетите у погледу нових територијалних и других уступака. У датим околностима, не треба прихватити немачко-француски план и не треба предузимати кораке у његовој примени.

2. Узроци неповољних исхода досадашњих сучељавања и преговора

На исходе наших досадашњих преговора и усклађивања односа са светом значајно утиче

- недовршеност српског друштва и нефункционалност институција система,
- непотпуно познавања предаторске технике преговора са slabим западним државама, као и
- непотпуно сагледавање циљева које друга страна жели да постигне.

2.1. Недовршеност српског друштва

Неприхватљиво преплитање законодавне, извршне и судске власти као и нефункционалност институција плод су низа неповољних околности, међу којима и широко распрострањене корупције, непоштовања Устава, кршења закона и узурпације власти. Дугорочни интерес друштва је често у сенци појединачних интереса ужих група, стручњаци и професионалци су маргинализовани и не остварују неопходни утицај на доношење одлука, док се медијски простор не користи за објективно информисање јавности већ за обрачун са неистомишљеницима, за обмањивање и преумљавање. Успостављање меродавног јавног мњења је отежано склоношћу да се без неопходног промишљања заузму екстремни ставови и покаже искључивост и неспремност за сагледавање туђих, другачијих

ставова. Критичка мисао је значајно ослабљена склоношћу да се усвоје идеолошке пречице и некритички преузму непоуздани или наметнути закључци. Некада су тврдње да нема алтернативе Југославији, а потом тврдње да нема алтернативе комунизму биле повод да се одустане од критичког промишљања, које је одбацивано као непотребан губитак времена. На сличан начин, критичка мисао је данас угрожена ставом да о директивама и захтевима који стижу из Европске уније не сме бити никакве дискусије. Инертни део интелектуалне елите превиђа да је уздржавање од конструктивне критике медвеђа услуга и Европи и Србији. У навођењу узрока досадашњих неповољних исхода, не сме се пренебрегнути ни околност да су циљеви већине савремених светских и српских политичара сведени на освајање власти, очување и увећање власти, као и на њену капитализацију и претварање у финансијску моћ. Наведени приоритети и циљеви чине их подложним личним уценама, што у коначном исходу може створити штету интересима друштва које заступају.

2.2. Предаторски приступ преговорима са слабим државама

Постоје индиције да наши представници не користе сва доступна сазнања о преговарачком приступу који користе земље политичког запада. У преговорима са економски, геополитички и војно слабијим државама, практикује се усредсређеност на непосредне, дневне циљеве. Током преговора, циљана земља се наводи на жељене уступке давањем обећања и наговештавањем погодности који би јој могли ићи у прилог. Међутим, не постоји извесност да ће се доминантни преговарач и сутрадан придржавати задатих обећања. Доминантни преговарач испуњава јучерашња обећања једино у случају где би му кршење истих угрозило наредне преговоре, исходе или профит. Преговоре често води неформална група представника политичког запада, и тада у погледу задатих обећања не постоји чак ни формална одговорност.

Премда се заступници политичког запада декларативно залажу за демократију, њихови империјални интереси их најчешће наводе да подрже аутократију и режиме који у потпуности зависе од једног лидера или уже групе. Уз суспендоване институције система у циљаној држави, доминантни преговарач остварује своје циљеве послујући са једним човеком или са ужом групом људи. У случају потребе, представници аутократске власти и доносиоци одлука могу се навести на сарадњу добро опробаним методом личне уцене.

Империјални циљеви и интереси доминантног преговарача могу се подударати са интересима друштва у циљаној држави, али се чешће догађа да исходи угрожавају здравље, квалитет живота и безбедност становништва, да доводе до неконтролисаних експлоатација ресурса и радне снаге, до девастације животне средине великих размера зарад увећања профита, и да угрожавају суверено одлучивање о виталним друштвеним питањима. Уз толеранцију и подстицање корупције, финансијски аранжмани и привредне активности увећавају профит доминантног преговарача на рачун интереса грађана, привреде и животне средине у циљаној држави.

Неповољне последице у пољу финансија, екологије, располагања ресурсима, територијалног интегритета, суверенитета и културно-идентитетских питања доводе до реакције локалног јавног мњења, институција и појединаца која може угрозити аутократску власт. Све док актуелна власт ради у складу са интересима великих сила, њен опстанак се потпомаже снажним утицајем на медије, обмањивањем јавности и спољашњим утицајем на политички живот. Досадашња искуства показују да не постоји лојалност великих сила према одабраном аутократу, те да се он може заменити наредним уколико за такав корак постоје релевантни разлози. Појава опозиционог лидера који би потпуније и оданије радио на спровођењу империјалних интереса може бити мотив за смену власти на недемократски начин, па чак и насилним превратом. У наведеним околностима, заштита интереса слабих држава могућа је само у случају где постоји функционална демократија, где функционишу институције система и подела власти, где постоји друштвени договор и кохезија у погледу кључних дугорочних циљева, где је остварена сагласност о начинима решавања друштвених изазова, и где се преговори са империјалним силама воде без задавања

обавезујућих обећања неформалним групама и без пристанка на уцене и на предаторске технике преговарања.

2.3. Циљеви великих сила на Балкану

2.3.1. Минерални ресурси

Спровођење *зелене агенде* у пољу енергетике, електрификација транспорта као и коришћење нових технологија и индустријских унапређења праћени су вишеструким увећањем потрошње критичних минералних ресурса. Глобална потражња за минералима је значајно увећана, и све чешћа су сучељавања водећих светских сила око доминације над кључним налазиштима. Становништво у колонијама опире се јевтином, традиционалном рударењу и поступцима прераде који деградирају животну средину у широким размерама и чине је непогодном за живот. Наведене околности увећавају трошкове експлоатације и доводе до стреловитог раста цена минерала, али и до ангажовања целокупног дипломатског, економског, медијског и војног апарата империјалних сила како би се очувала хегемонија и осигурала доступност минерала који покрећу савремену индустрију.

Према научно утемељеним проценама, залихе лигнита на привремено окупираним територијама могу задовољити потребе Србије током наредних сто осамдесет година, док је укупна вредност минералних ресурса на окупираним територијама око хиљаду пута већа од кредита који се нуде Србији као подстицај за прихватање француско-немачког плана. Према наведени ресурси припадају држави Србији, за експлоатацију су заинтересоване западне компаније чији су представници током 1999. године били укључени у агресију на Србију. Неопходне инвестиције траже помоћ финансијских институција коју је тешко добити у условима нерешених територијалних питања, што доприноси увећаним притисцима да се сломи сваки отпор формирању приштинске државе и прибави валидан пристанак Србије.

Велики значај за савремену индустрију имају и минерални ресурси на слободном делу територије Србије. У свим светским рудницима бакра постоје резерве довољне за свега 40 година, што увећава значај резерви бакра. Експлоатација бакра на истоку Србије је у рукама кинеске компаније, што се противи интересима политичког запада где заинтересоване компаније разматрају расположиве опције за обуздавање Кине и промену постојећег стања у источној Србији. Ако се противуставни пристанак Србије на губитак суверенитета и територијалне целовитости прибави без већих потешкоћа, тада не треба искључити евентуалне покушаје да се контрола над драгоценим резервама бакра успостави путем новог прекрајања граница на штету Србије.

У западној и централној Србији постоји могућност експлоатације бора, хемијског елемента од великог значаја за индустрију, као и литијума, метала неопходног за рад фузионих нуклеарних електрана. Рудници литијума имају девастирајући ефекат по живи свет, и по правилу се граде у областима удаљеним од људских насеобина. Разматрајући експлоатацију литијума у пустињама Неваде (САД), надлежни стручњаци су утврдили да би планирани рудник угрозио ретке врсте пустињског цвећа, што је пројекат рудника довело у питање. Суочавамо се са поражавајућом реалношћу у којој бистра сеоска деца у западној Србији вреде мање од пустињског цвећа. Досадашња пракса коју велике рударске компаније спроводе у slabим државама и колонијама ослања се на помоћ њихових влада. Кроз снажан утицај на аутократске лидере, локалне експерте склоне моралним компромисима и на медијски простор, рударске компаније успевају да прибаве сагласност за отварање рудника где ће животна средина и здравље локалног становништва бити жртвовани зарад већег профита инвеститора. Досадашња искуства, просторни план и кораци надлежних указују да постоје ризици од еколошки неприхватљивог рударења које ће загадити и деградирати шире просторе до мере неспојиве са придруживањем Европској унији. У интересу очувања кључних интереса грађана, потребно је пружити сваки разуман отпор еколошки неприхватљивом рударењу које промовишу водеће светске компаније ослањајући се на аутократске власти, контролу медијског простора и на сузбијање воље грађана.

2.3.2. Обуздавање незападних земаља

Борба за ресурсе прерасла је у сукоб водећих светских сила који се постепено заоштрава. Сједињене Америчке Државе су неприкосновени лидер политичког запада коме припада више од 15% светске популације и несразмеран део финансијске и војне моћи. САД настоје да задрже хегемонију над светским финансијама, минералним ресурсима, међународним институцијама, поморским путевима, медијски креираним реалностима и политичким животом на целој планети. Обуздавање незападних земаља које промовишу мултиполарни свет и претендују на кључне позиције у светској хијерархији зависи од способности политичког запада да уступцима и притисцима изнуди подршку неодређених земаља. Примери какав је Србија представљају преседан који не иде у прилог политичком западу јер охрабрује неодређене земље да се одупру притисцима и да своје одлуке доносе самостално, у складу са сопственим интересима. Уздржаност Србије је на мети мањег броја милитантних представника политичког запада који се залажу за кажњавање Србије трајним губитком окупираних територија, у намери да тако остваре жељени утицај на неодређене државе.

2.3.3. Одбрана моралне исправности северноатлантске алијансе

Међу циљевима земаља северноатлантске алијансе је инсистирање на моралној исправности, због чега непоколебљиво одричу своју одговорност за подстицање ратова, етничко чишћење, вршење ратних злочина, убистава лидера незападних земаља, коришћење забрањеног оружја против цивилног становништва, подстицање тероризма и свесно уништавање животне средине великих размера. У настојању да негирају своју одговорност за досадашња непочинства на Балкану, земље северноатлантске алијансе врше снажан притисак на Србију да их амнестира преузимањем туђег дела кривице на себе. Понижење које би настало свесним и нечасним прихватањем неправде урушило би осећај самосвојности и поноса, што би сломило сваки даљи отпор наметању туђих интереса, неповољних решења и одумирању идентитетских и културних вредности.

3. Опстанак у свету умирућих идентитета

У многим медијима преовлађује слика Балкана као попришта непрекинутог сукоба завађених народа склоних оружаним сукобима и међусобном истребљивању, чије обуздавање призива интервенцију северноатлантске алијансе. Истина је често између екстремних гледишта, али се мора признати да је долазак Балкана у жижу интереса политичког запада ставио у присенак многе позитивне примере сарадње, хуманости, афинитета и међусобног поштовања међу народима Балкана. Током деветнаестог века, отвореност српског друштва привлачила је бројне занатлије, трговце, лекаре, индустријалце и друге поданике суседних царевина који су одлучили да свој живот наставе у гостољубивој Србији. Учени и предузимљиви људи различитих вероисповести и народности значајно су унапредили трговину, финансије, здравствену заштиту, војску, образовни систем и културни живот Књажевства, а потом и Краљевине. Историја бележи бројне примере где је суживот различитих донео процват друштву на свим плановима. За успех формуле није довољна толеранција, која може скривати обуздани анимозитет, већ афинитет, дакле наклоност и љубав.

3.1. Чаролија мултиетничког друштва

Све мање је саговорника који су доживели чаролију живљења у мултиетничком друштву многих култура, раса и вероисповести, где је учење туђег језика отежано упорним настојањем других да говоре ваш језик, где вам туђе свете књиге помажу да боље разумете своје, где вам околност да сте другачији умножава позиве на разговоре, скупове и свечаности, и где вам и туђи храмови тишином шапућу о вековима људских патњи, напора, жеља и надања. Сенке некадашњег живота у Куртуби, Гарнати, Палерму, Коњи, Либану и на Балкану данас подсећају на изгубљени рај. Боја коже једног

од водећих хришћанских теолога рођеног у 4. века није била вредна помена. Он њој се сазнало тек из најстаријих фресака и икона, пре него што је насликан другачије. И поред медијски промовисане формалне једнакости, боја коже у савременом свету прави разлику више него икада. Раслојавање на расним основама у САД узима размере какве није прижељкивао ни Мојнихан, док је тамношње стапање различитих култура помешало живе дугине боје у јалово сивило. Говоримо да деца из мешовитих бракова имају подељен идентитет, упркос поуци мудрог Амина Малуфа да се идентитети не деле већ се збрајају, тако да се сваки нови додаје постојећим у пуном износу.

3.2. Идентитетске вредности у савременом свету

У савременом свету, идентитетске вредности су угрожене и постају директне или индиректне жртве превирања, сукобљавања центара моћи и борбе великих сила за глобалну хегемонију. За мултинационалне компаније, они су непријатељ који фракционише тржиште, угрожава мобилност радне снаге и смањује профит. Геополитички пројекти злоупотребљавају идентитете као семе раздора које се залива док не прерасте у оружани сукоб чији обим и исход одређују велике силе, и који оправдава њихову интервенцију и доминацију над циљаним простором. Сукобе на Балкану су поспешивали и регулисали бројни емисари чији низ не почиње са Бенјамином Калајем и не завршава се са Кристофером Хилом. У случају где то траже интереси великих сила, конструишу се сасвим нови, некохерентни идентитети који ипак служе геополитичкој сврси. И поред свега, то је свет у коме живимо, једнако добар и лош као и сви претходни. Упркос потешкоћама, наше идентитетске и културне вредности су драгоценост коју можемо понудити другима, и којом их можемо заинтересовати и привући к себи, и зато их вреди чувати и унапређивати. Идентитетске и културне вредности сваког народа, па тако и српског, представљају драгоцен део светског наслеђа. Носилац наведених вредности је сам народ, док је брига о добробити сопственог народа и љубав према њему приоритет сваког појединца, приоритет који не сме укинути чак ни хвале вредна љубав и брига за друге.

3.3. Културне и идентитетске вредности нашег народа

Културно наслеђе, право својине, институције па и сам опстанак нашег народа објективно су угрожени. Многи наши сународници већ су уклоњени са простора где су вековима опстајали. Демографско, територијално и идентитетско сузбијање значајно отежава напоре да се сачувају и унапреде наше културне вредности. Ради остваривања својих интереса на Балкану, велике силе не презају од кршења цивилизацијских тековина и људских права. Честа жртва су основна људска права нашег народа који је изложен систематском прогону и демонизовању, док се његове патње и страдања свесно превиђају.

Суочене са ужасним злочинима почињеним над нашим сународницима, многе од нас обузима срам што смо преживели или тескоба што нисмо помогли и спасли. Нерадо се сећамо пређашњих погрома над нашим народом, склони смо да их занемаримо и радимо на документовању догађаја и кажњавању починиоца. С друге стране, сви честити људи са израженом емпатијом осећају тескобу и кајање због сопствених дела, речи, па чак и мисли које су могле ражалостити или повредити друге. Тешко бреме је и свака помисао на злочине које су починили наши сународници. Кајемо се, не заборављамо, и немамо способност да сами себи опростимо. На жалост, живимо у прорачунатом свету у коме је правда конвенција која се повија према потребама моћних. Поседујемо веома ретку склоност ка самооптуживању и превиђању сопствених страдања, што нам резервише нам положај жртве на чије се вапаје одговара оптужбама за универзалну кривицу. Циклуси прогона нашег народа се понављају и понављаће се све док не укажемо на почињене злочине, и док не одустанемо од деструктивне навике да их рационализујемо, правдамо и да тако амнестирамо починиоце. Неопходно је систематски радити на кажњавању злочинаца, јер само тако

можемо обесхрабрити будуће починиоце и избећи будућа страдања. У противном, сезона лова на наше сународнике неће се окончати све док има ловине, а са њом ће нестати и све наше вредности.

Запостављање претходних прогона и неефикасно прикупљање и приказивање података о нашим убијеним, киднапованим и протераним сународницима охрабрује некажњене злочинитеље на нова зверства. Без уређених података о отетој имовини, прогонитељи успевају да некажњено уклоне трагове постојања наших сународника у њиховој постојбини. Основна људска права нашег народа крше се у земљама региона, али и у земљама чланицама Европске уније, па чак и у самој Србији. Настојања да се документују страдања некада су сузбијана ради очувања јединства унутар Југославије. Савремене иницијативе се обесхрабрују позивима да најпре проуче страдања других, да смо сами криви за прогон који нас је снашао, да немамо права да кривимо друге нити да прозивамо починитеље, и да не би требало да се оглашавамо или да делујемо све док се не „суочимо“ са увек новим оптужбама, кривицама, злоделима и урођеним манама на које нас изнова подсећају. Описаном приступу пасивизације жртва одупирали су се индијанци, афроамериканци, вијетнамци и многи други. Српско друштво подлеже описаном приступу у мери већој него друга, што омета залагања за поштовање елементарних људских права нашег народа, права која би се морала поштовати чак и у случају да је истинито баш све оно што нам се пребацује.

3.4. Однос водећих земаља према кршењу људских права

Приштинске власти организују и систематски спроводе кампању терора над неалбанским становништвом, прогонећи га широм привремено окупираних територија у намери да испуне свој крајњи циљ и уклоне све Србе. Сведоци смо окрутности несхватљиве за век у коме живимо. Вишедеценијско насиље карактеришу организација, поступци и циљеви који недвосмислено указују да је наш народ изложен геноциду. Геноцид се спроводи уз охрабривање, подршку и помоћ западних земаља које сматрамо цивилизованим и у које упиремо поглед. Прогон и терор спроводе се кроз организовање хапшења, убиства, кроз физичко насиље над незаштићеним становништвом, ускраћивање права својине и узурпацију имовине, рушење сакралних објеката и раскопавање гробаља у намери да се у потпуности уклони и последњи припадник нашег народа али и сваки траг његовог постојања. Превиђају се и заборављају жртве, док познати и правди доступни злочиниоци остају некажњени. На мети су свештеници и манастири Српске православне цркве, коју званичници северноатлантске алијансе отворено сврставају у непријатељске организације. Узнемирује и систематско ускраћивање људских права у Хрватској, кршење тамношњег устава и суспензија европских вредности за представнике нашег народа, што је велики број породица принудило да пређу у католичку веру. Ускраћивање људских права на територији земље која је чланица Европске уније умањује наде да ће улазак земаља западног Балкана у Унију означити крај етнички мотивисаних прогона и гарантовати основна људска права за све народе, па и за Србе.

3.5. Очување идентитетских вредности и придруживање ЕУ

Стављање под кишобран прописа и мера које штите народе северозападне Европе решило би многе проблеме нашег народа и увело културне и идентитетске вредности у сигурну луку. На жалост, загађење животне средине и политичког простора удаљавају нас од жељеног чланства у ЕУ. Не иде нам у прилог ни неслога унутар Уније у погледу њене реформе и проширења. За једну Француску, неприхватљиво је да се Уније шири све док мале земље буду имаје право да својим неслагањем блокирају доношење важних одлука. С друге стране, многе садашње чланице никада неће пристати да се одрекну права вета.

Док чекамо улазак у ЕУ, очување идентитетских и културних вредности нашег народа угрожено је и у крајевима Републике Србије који нису под окупацијом. Сеоска популација је чувар и носилац наших вредности, али она се убрзано смањује због неодговарајућих услова за останак и опстанак младих људи. Велики је број села у источној Србији која су остала без становника. Додатним расељавањем западне и централне Србије прети и планирано отварање великог броја

рудника са токсичним депонијама и отпадним водама, чији би рад остварио значајан профит за страног инвеститора на рачун девастације животне средине широких размера. Угрожавање здравља, водоснабдевања и пољопривреде довело би до иселјавања многих села али и градског становништва у захваћеним областима. Увоз, складиштење и сагоревање отпада из европских земаља додатно сужава животни простор, прети да прекрије значајне површине депонијама и да додатно удаљи Србију од придруживања Европској унији.

Приступање Унији и примена европских вредности угрозили би положај дела српских политичара који успевају да освоје и задрже власт захваљујући постојећем стању. Приступање Унији не одговара ни бројним страним компанијама, државама и интересним групама које своје интересе лакше остварују у државама где се не примењују европске норме у погледу политичког живота, поделе власти, транспарентности, примене закона и заштите животне средине. Наведене околности доприносе ширењу корупције, угрожавању слободе медија, непромереном преплитању законодавне, судске и извршне власти и урушавању институција система. Наведене неповољне околности јамачно утичу и на све напоре да се очувају наше идентитетске и културне вредности.

4. Сажетак

4.1. Решења за која се треба залагати у уређивању односа са светом

Потребно је промовисати проактиван приступ преговорима са светом, усагласити интересе српског друштва, огласити их и активно се залагати за њих. Потребно је тражити подршку свих страна да се решења проблема траже и примењују на мирољубив начин, без етнички мотивисаног или било каквог другог насиља, без прогона цивилног становништва и уз поштовање људских права у складу са стандардима цивилизованог света.

Решења би требало темељити на европским вредностима и градњи мултиетничког друштва отвореног за све вероисповести и културе. Неопходно је инсистирати на заштити људских права за све, па и за српски народ, чија се права свесно и превише често суспендују ради остваривања геополитичких циљева на Балкану. У оквиру сарадње са европским земљама, потребно је пружити подршку напредним снагама ради обнављања европског суверенитета и европских вредности, са циљем да таквој Унији приступи суверена и целовита Србија.

4.2. Неповољна решења која треба сузбијати

Требало би активно сузбијати и обесхрабрити сва решења која носе семе нових проблема. Имајући у виду планирани улазак земаља Балкана у Европску унију, лишено је смисла свако издвајање делова суверених држава, прекрајање граница, раздвајање народа и стварање држава које прогоне становништво на основу етничке припадности. Недопустиво је коришћење насиља и уцена као инструмената за постизање политичких циљева и треба га активно сузбијати. Обавеза сваког грађанина Србије и свих институција система је да обесхрабре и дискредитују сваки покушај кршења Устава, узурпације власти и одлучивања изван институција система.

4.3. Закључак

Не треба прихватити немачко-француски план нити предузимати кораке у његовој примени. Прихватања немачко-француског плана може довести у питање суверенитет и територијални интегритет Републике Србије у целини. План није утемељен на европским вредностима, и зато његови исходи могу бити препрека европским интеграцијама. Надлежне институције имају обавезу

да се одупру узурпацији власти и да дискредитују противуставне радње које угрожавају будућност државе и друштва. Потребно је охрабрити све друштвено одговорне институције и појединце да делују у правцу заштите Устава, суверенитета и територијалног интегритета. Коначно, крајње је време да престанемо да будемо сами себи највећи непријатељи.

академик Слободан Н. Вукосавић